

Priekšvārds

Cienījamais lasītāj,

Kopš 1998. gada Baltijas Vides forums (*angl. Baltic Environmental Forum*) ir īstenojis vairākus projektus, kurus apvieno "Baltijas valstu reģionālā programma ķīmikāliju kontroles jomā" (*angl. "Baltic States Regional Programme on Chemicals Control" - BACCON*). Šīs programmas ietvaros rūpniecības uzņēmumiem tika piedāvāti dažādi pasākumi: a) semināri par Eiropas Savienības likumdošanas pamatprasībām un attīstību ķīmikāliju politikas jomā, b) apmācību kursi par ķīmisko vielu un produktu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu, kurus organizēja vietējās apmācības institūcijas, un c) pilot-projekts ķīmikāliju riska pārvaldības pilnveidošanai uzņēmumos.

Apakšprojektā "Ķīmikāliju riska pārvaldība uzņēmumos" piedalījās četri Igaunijas, četri Latvijas un četri Lietuvas uzņēmumi no šādām nozarēm: ķīmiskā rūpniecība, tekstilrūpniecība, mēbeļu ražošana un metālapstrāde. Uzņēmumiem piedāvātajā programmā tika iekļauti informatīvi semināri, apmācību kursi, patstāvīgie darbi un individuālas konsultācijas, kuras sniedza atbilstoši apmācīti vietējie konsultanti. Konsultantu darbu pārraudzīja projekta vadība.

Tā kā šobrīd Eiropā vēl nav pieņemts vispārējs ķīmikāliju riska pārvaldības sistēmas standarts, katra atsevišķā uzņēmuma darba programma tika izstrādāta individuāli sadarbībā ar konsultantu grupu. Līdz ar to projektam bija divkāršs mērķis: izstrādāt jaunus ķīmikāliju riska pārvaldības elementus un pārbaudīt to piemērotību, praktiski ieviešot projektā iesaistītajos uzņēmumos.

Iesaistīto uzņēmumu darba programmas bija veidotas tā, lai integrētu ķīmikāliju riska pārvaldības elementus esošajā organizācijas sistēmā un lai veicinātu novērtēt un samazināt ar ķīmikāliju izmantošanu saistītos riskus cilvēka veselībai un videi. Atkarībā no uzņēmumā esošās situācijas, tika ieviesti dažādi pārvaldības elementi (piemēram, ķīmikāliju reģistrs, stratēģija riska informācijas iegūšanai, videi radītā riska novērtējums, u.c.). Vietējie konsultanti uzņēmumus iepazīstināja ar "pārvaldības instrumentiem" jeb sistemātiskām metodēm problēmu risināšanai. Vēlāk kopīgos semināros uzņēmumi dalījās iegūtajā pieredzē, kā arī vienojās par jauniem uzdevumiem.

Projektu kopumā var vērtēt kā veiksmīgu. Visi projektā iesaistītie uzņēmumi bija ļoti ieinteresēti projekta ieviešanā un katrs no tiem pusotra gada laikā ieguldīja 100 līdz 200 sava personāla darba dienas. Projekta noslēguma seminārā uzņēmumu pārstāvji atzina, ka projekta gaitā tie ir ļoti daudz iemācījušies, redzamas pozitīvas pārmaiņas uzņēmumu ķīmikāliju pārvaldībā un uzņēmumi ir arī izstrādājuši plānus turpmākai attīstībai un investīcijām.

Šajā rokasgrāmatā projekta darba grupa ir apkopojusi projekta rezultātus, lai pārvaldības instrumenti būtu pieejami un izmantojami arī citos uzņēmumos. Pēc profesionāla padoma Jūs varat griezties pie vietējiem konsultantiem, kuri piedalījās programmas izstrādē un ir guvuši pieredzi, konsultējot uzņēmumus šo instrumentu ieviešanā.

Ja Jums ir kādi jautājumi vai komentāri par šo rokasgrāmatu, Jūs esat laipni aicināti sazināties ar Baltijas Vides forumu. Mēs ceram, ka šī rokasgrāmata Jums noderēs un palīdzēs pārvaldības instrumentu ieviešanā Jūsu uzņēmumā.

Ar cieņu,

Heidrun Fammler,

BVF Projekta vadītāja

Redkolēģija:

Heidrun Fammler, Baltijas Vides forums
Antonia Reihlen, SIA "Ökopol", Vācija
Harri Moora, Igaunijas Līdzsvarotas attīstības institūts, SEI –Tallinn
Andreas Ahrens, SIA "Ökopol", Vācija
Jana Simanovska, Baltijas Vides forums
Kristīne Babre, Baltijas Vides forums
Zita Dudutyte, Baltijas Vides forums
Jolita Kruopienė, "APINI", Kauņas Tehniskā universitāte, Lietuva
Jan Gittinger, SIA "Contract KG", Vācija

Palīdzēja:

Vahur Keerberg, Igaunijas Līdzsvarotas attīstības institūts, SEI –Tallinn
Sarma Valtere, SIA "Firma L4", Latvija

Tulkojums latviešu valodā:

Jana Simanovska, Baltijas Vides forums

Tulkojuma latviešu valodā rediģēšana:

Ingrīda Brēmere, Baltijas Vides forums
Daina Indriksone, Baltijas Vides forums

© Baltijas Vides forums
Peldu iela 26/28
LV-1050 Rīga, Latvija
<http://www.bef.lv>

© Tipogrāfija: Jelgavas Tipogrāfija, Latvija
Mākslinieciskais noformējums: Lolita Pīterniece, Latvija

ISBN Nr: 9984-9679-9-9

Rokasgrāmatu atkārtoti izdevusi
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

